

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

De Instrumento Regula I. Instrumentum non est pars ejus, cujus es instrumentum

urn:nbn:de:bsz:31-102400

na; & fanitas, quam ægrotus sæpè non confequitur, movet Medicum ad curationem adhibendam, ut habet Fonsæca *V. Met. c. II. quasi XI. Sect. V.* Sic sanè omnium hominum miseria est causa finalis Dei, quæ propter omnes concludit sub iniquitatem, etsi forsân Deus propter hominum contumaciam hâc suâ sine excidat.

DE INSTRUMENTO

REGULA I.

Instrumentum non est pars ejus, cujus est instrumentum.

I. Diximus Part. Prior. Disput. VI. Reg. II. nos de iis etiam, quæ pro Regulis vel Canonibus venditantur, licèt fortassè non sint, hisce Disputationibus constituisse agere. Inter illas jure videmur referre præsentem propositionem, quam pro Canone ponunt perpetuæ veritatis, nullique exceptioni obnoxio.

II. Ei directè opponuntur verba Anthonii in Quæstione: *Pars, an instrumentum Philosophi sit Logica? ubi, fieri potest, inquit, ut idem pars instrumentumque sit, V. gr. manus. Est enim hæc tum dandi, tum accipiendi instrumentum: pars autem corporis universi.* Idem docet de professò Galenus *de usu part. L. I. c. IV. & V.* Subscribit quoque Boëthius *in init. sec. edit. in Porphy.* Et ipsè quoque Aristoteles *IV. de part.*

part. animal.

III. Sed stimant. *Ar. si virtus instrumentum eaque de causa tur. Sed*

superiorem ad trahendum quid evehat

tò propriè vente, quantum defur

XVII. Sect. IV. Ph. idem exemplum non est sed alterius enim, man

autem non

V. Ad quæ nititur, respondit: primò & animâ; Secundò terialis, ab hac confu

part. animal, c. X. ubi manum organum esse di-

III. Sed hoc exemplò nihil profici alii existimant. Argumentantur autem ita: *Instrumenti virtus inferior est, quàm ad opus, cujus ratione instrumentum dicitur, perficiendum requiritur, eaque de causâ indiget aliò agente, à quò elevatur. Sed manus vis non est tam imperfecta, ut superiorem aliquam virtutem requirat, à quâ ad trahendum, impellendum, aut collendum aliquid evehatur.* Unde eam non pro instrumentò propriè loquendò, sed pro principali movente, quamvis partiali, habent. Hoc argumentum desumptum est ex Suarezio *Disput. Met. XVII. Sect. II.*

IV. Philoponus *in prefat. ad Prior. Anal.* idem exemplum rejicit, propterea, quod manus non ejus pars sit, cujus est instrumentum, sed alterius pars, alterius instrumentum. At enim, *manum esse instrumentum animæ, partem autem non animæ, sed corporis.*

V. Ad primum, datâ propositione Majore, quæ nititur definitione instrumenti Suareziana, respondemus, manum bifariam considerari: primò, ut est compositum quid ex corpore & animâ; & hoc modò in argumentò sumitur. Secundò ratione corporis, tanquàm partis materialis, ab animâ, quâ informatur, distinctæ. Et hæc consideratione falsum est, virtutem manus
ita

ita respondere rebus trahendis, ut non indigeat
principiō sublimiore, à quō extollatur. *Et
text. 9. Lib. II. de animâ dicitur, oculum
esse materiam visus; ubi oculum non pro toto
sed alterâ parte ejus ab animâ secretâ sumi,
res ipsa loqui videtur, & docet Alexander res
rente Simplicio. Plura jam non addimus.*

VI. Quantum ad alterum, quod Philopon
Si manus pars corporis est, negari nequit, esse
etiam partem hominis. Corpus enim hominis
pars est. At partem partis, partem etiam totum
esse, confessæ & evidentis veritatis est. Potest
si manus est instrumentum animæ, necesse est
esse quoque instrumentum hominis. Eadem
enim notionum & operationum, quantum ad
anima est principium principale quō, ipse ho-
mo est principium principale quod. Quis
autem possit, ut aliquid sit instrumentum prin-
cipii quō, non sit tamen instrumentum prin-
cipii quod? Hæc nostra responsio multo melior
& accuratior est responsione cujusdam

*in introd. Log. Tr. de
Phil.*

D
Optimum
multi

Potius est
utile

I. Defu-
ret Aristote-
distincta, e-
rorum, qui

II. Arg-
est generati-
procreatione

pen servili-
Quam con-

ra facit tal-
dium ex in-

Rhodiginu-
tem, Lan-

num ad un-
gula organ-

vientia. C-
τὸ ἡλυ κ

ταύτων, α-
πενιχρῶς

λοῖτο καὶ
ἐργασίᾳ